T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 597
KARAR NO : 2017 / 773
KARAR TR : 25.12.2017

ÖZET : 506 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasından kaynaklanan ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Antalya Verem Savaşı Derneği
Vekili : Av.S. K.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. S. B. K.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde, müvekkilinin 1998 yılı 1.ayına ilişkin 106,31 TL İdari para cezası ve 3.421,22 TL gecikme zammı ile birlikte toplam 3.527,53 TL borcu için Takip No: 2015/19300 ve Takip Kartı No: 72809 olan icra dosyası üzerinden Ödeme Emri gönderildiğini, Ödeme Emrinin 21.9.2015 tarihinde tebliğ edildiğini; icra takibine konu alacağın 1998 yılına ilişkin idari para cezası olduğunu, bu dönemde yürürlükte bulunan mülga 3910 sayılı kanunun 1.maddesi ile değiştirilen 506 sayılı kanunun 140. maddesi gereği idari para cezalarında tahakkuk ve tahsilat zamanaşımının 10 yıl olduğunu, takibe konu alacağın zamanaşımına uğradığını, bu nedenle itiraz ettiklerini; ayrıca, ödeme emri tebliğ edilir edilmez 21.09.2015 günü yapılan sorgulamada, müvekkilinin 2000 yılı 4. ve 5.aylara ilişkin prim borcunun da olduğunun görüldüğünü; 2000 yılında yürürlükte olan 506 Sayılı yasanın 80. maddesinde, süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta primi ve diğer alacakların tahsilinde, 21.7.1953 gün ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun Hükümlerinin uygulanacağının kabul edildiğini; 6183 sayılı yasanın 102. maddesinde ise, kamu alacağının vadenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılının başından itibaren beş yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğunun hükme bağlandığını, buna göre 2000 yılı 4 ve 5.aylara ilişkin prim borçlarının da zamanaşımına uğradığını, müvekkilinin davalı kuruma 2000 yılı 4. ve 5. Aylarına ilişkin ayrıca prim borcunun olmadığına dair menfi tespit davası açıldığını ifade ederek; Takip No: 2015/19300 ve Takip Kartı No: 72809 olan davalı kurum icra dosyası üzerinden gönderilen 1998 yılı 1. ayına ilişkin 106,31 TL idari para cezası alacağı zamanaşımına uğradığından ödeme emrinin iptaline, ayrıca, müvekkilinin davalı kurum nezdinde 2000 yılı 4 ve 5. aylarına ilişkin prim borçları zamanaşımına uğramış olduğundan, müvekkilinin borcu olmadığının tespitine, karar verilmesi istemiyle 28.09.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 2.İŞ MAHKEMESİ; 15.3.2016 gün ve E:2015/449, K:2016/94 sayı ile, "(…)

Davalı kurumdan 2015/19300 takip nolu ödeme emri tebliğ şerhiyle birlikte getirtilmiş, sunulan belgeler dosyamız arasına alınmıştır.

Bir davaya hukuk mahkemesinde mi yoksa idare mahkemesinde mi bakılacağı sorunu yargı yolu sorunu olup, kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle mahkeme, kendisine açılan bir davada yargı yolunun caiz olup olmadığını, yargılamanın her aşamasında, kendiliğinden (re'sen) gözetir. Çünkü yargı yolu dava şartıdır (6100 sayılı HMK. m.114/1,b).

5510 sayılı Kanunun "Kurumca verilecek İdari para cezaları" başlıklı 102. maddesi, "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir" hükmünü amirdir.

Tüm yukarıda açıklananlar ve dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; mahkememize açılan dava adli yargının görev alanı dışında kaldığından, dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermek gerektiği sonuç ve vicdani kanaatine ulaşılmıştır.

KARAR; Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davanın Yargı Yolunun Caiz olmaması nedeniyle, usulden reddine…" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu defa, aynı somut olayı anlattıktan sonra, dava dilekçesinin sonuç ve istem kısmında, aynen "… Takip No: 2015/19300 ve Takip Kartı No: 72809 olan davalı kurum icra dosyası üzerinden gönderilen 1998 yılı 01 ayına ilişkin 106,31 TL idari para cezası alacağı zamanaşımına davamızın kabulü ile idari para cezasının kaldırılmasına karar verilmesini…" demek suretiyle, 6.4.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 2.İDARE MAHKEMESİ; 28.4.2016 gün ve E:2016/449, K:2016/513 sayı ile, davanın

konusunu "Davacıya verilen idari para cezasının tahsili amacıyla Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından düzenlenen 2015/019300 takip sayılı ödeme emrinin iptali istenilmektedir." şeklinde belirledikten sonra, " 5510 sayılı Yasanın 88. maddesinde, "Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz." düzenlemesi yer almaktadır.

Bu durumda, davacıya yapılan takibin iptali istemi yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca adli yargının görevine girdiğinden, davanın görev yönünden reddi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın 2577 sayılı Yasa'nın 14/3-a ve 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.12.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Davacı vekilince adli yargı yerinde "Takip No: 2015/19300 ve Takip Kartı No: 72809 olan davalı kurum icra dosyası üzerinden gönderilen 1998 yılı 1. ayına ilişkin 106,31 TL idari para cezası alacağı zamanaşımına uğradığından ödeme emrinin iptaline, ayrıca, müvekkilinin davalı kurum nezdinde 2000 yılı 4 ve 5. aylarına ilişkin prim borçları zamanaşımına uğramış olduğundan, müvekkilinin borcu olmadığının tespitine karar verilmesi" istemiyle; idari yargı yerinde ise, "Takip No: 2015/19300 ve Takip Kartı No: 72809 olan davalı kurum icra dosyası üzerinden gönderilen 1998 yılı 01 ayına ilişkin 106,31 TL idari para cezası alacağı zamanaşımına davamızın kabulü ile idari para cezasının kaldırılmasına karar verilmesi" istemiyle dava açılmıştır.

2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın "tarafları, konusu ve sebebinin aynı" olması koşulunun öngörülmüş bulunması karşısında bir değerlendirme yapıldığında, davacı vekilinin; ilk açtığı davada, idari para cezasından kaynaklanan ödeme emrinin iptalini talep ettiği, esasen adli yargının görevinde olan bu uyuşmazlıkta, Mahkeminin dava konusunu hatalı değerlendirerek, görevsizlik kararı verdiği; bunun üzerine davacı vekilinin, idari yargı yerinde, aynı somut olaylara yer vererek, ilk davada iptalini istediği ödeme emrinin dayanağını oluşturan para cezasının iptalini talep ettiği, bu kez de idare mahkemesinin, davanın konusunu, ödeme emrinin iptali şeklinde niteleyerek hüküm kurduğu görülmüştür.

Bu şekilde, davacı vekilinin dava dilekçeleri ile mahkeme kararlarındaki nitelemelere göre davanın konusunda bir sorun yaşandığı; ancak görev hususunun kamu düzeninden olması, yargılamanın hızlı ve ekonomik biçimde sonuçlanması için ve davacının ilk davasını açtığındaki talebi de gözetilerek, her iki yargı yerinde ortak talep kabul edilebilecek "Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca verilen idari para cezasından kaynaklanan ödeme emrinin iptali istemi" yönünden görev uyuşmazlığın doğduğu; idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 506 sayılı Kanun uyarınca 1998/1 dönemine ilişkin olarak verilen idari para cezasından kaynaklanan 106,31 TL tutarlı, gecikme zammı dahil 3.527,53TL.lik, 4.9.2015 tarihli, 2015/19300 takip no.lu, 72809 takip kartı no.lu ödeme emrinin iptali isteminden ibarettir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinin 9.5.2007 gün ve 5655 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile değişik 4. fıkrasında, "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir" denilmiş; 80. maddesinin yedinci fıkrasında ise, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, bu düzenlemelere göre,idarî para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri nedeniyle tahakkuk aşamasında idare mahkemelerinin görevli oldukları, kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmıştır.

Ancak, 506 sayılı Kanun'un yukarıda sözü edilen maddeleri 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde, "(…)İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (…) Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.(…)" denilmiş; 88. maddesinde ise, "(…)Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz(…)" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından, davacı Dernek adına, 4.9.2015 tarih, 12863379 sayılı, 72809 takip kartı no.lu, 2015/019300 takip nolu Ödeme Emri düzenlendiği; bu ödeme emrinde, takibe alınan borcun türünün idari para cezası olduğu, 1998/1. aya ilişkin 106,31 TL asıl, 3.421,22 TL gecikme zammı olmak üzere toplam 3.527,53 TL borcun bulunduğu belirtilerek, ödenmesi için davacı derneğe tebliğ edildiği; davacı dernek vekili tarafından, idari para cezasından kaynaklanan bu ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Antalya 2.İş Mahkemesinin, 15.3.2016 gün ve E:2015/449, K:2016/94 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 2.İş Mahkemesinin, 15.3.2016 gün ve E:2015/449, K:2016/94 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT